روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

جام جم

ویژه فرهنگ، هنر و رسانه

سینمای مقاومت مظلوم و مهجور

سینمای ایران نتوانسته در ارائه تصویری فراگیر، روشن و جامع از مقاومت اسلامی موفق باشد و این مسأله به کم‌کاری مسئولان و نگاه نادرست مدیریت فرهنگی کشور برمی‌گردد

صفحه ۸

رسانه ملی صدای مقاومت لبنان

رئیس سازمان صدا و سیما با حضور در دفتر حزب ا... لبنان در تهران شهادت سید حسن نصر ا... را تسلیت گفت

۷

فرهنگ نصر

سیدحسن نصرا... معنای فرهنگی شهادت را جدا ازلفاظی‌های مدرنیستی و ظلمانی درباره فرهنگ به جهانیان نشان داد

۱۱

مصائب ساخت فیلم مقاومتی

تولیدات مشترک سینمایی کشورهای محور مقاومت می‌تواند زمینه گفتمانی تبیین‌گر در عرصه فرهنگی منطقه پدید آورد

۱۰

نگاه

چرا باید کنار لبنان بایستیم؟

نیروهای لبنانی بسیاری در هشت سال دفاع‌مقدس در کنار نیروهای ایرانی جنگیدند و به فیض شهادت رسیدند

کتاب «کوچه‌نقاش‌ها» یکی از آثار درخشان ادبیات دفاع‌مقدس دربرگیرنده خاطرات زنده‌یاد سیدابوالفضل کاظمی، فرمانده گردان میثم است. این خاطرات که توسط راحله صبوری ثبت و تدوین شده، تاکنون ۲۲ بار تجدیدچاپ شده است. در بخشی از این کتاب، فرمانده گردان میثم روایتی از حضور لبنانی‌ها در هشت سال دفاع‌مقدس و رسیدن به فیض شهادت در جنگ تحمیلی دارد.

موتورسواران خیابان مولوی

شهید چمران در سروسامان‌دادن نیروهای جنگ‌های نامنظم، به یک‌تدبیر رسید؛ این‌که از موتورسواران حرفه‌ای برای شکار تانک‌های دشمن استفاده کند. به این‌ترتیب اعلام کرد به چند موتور پرشی و چند راکب نیاز است. به همین دلیل سیدابوالفضل کاظمی سراغ جلیل نقاد رفت تا با هم به دیدار چند نفر از دوستان جلیل نقاد از اهالی خیابان مولوی تهران بروند. صبح فردای دیدار و گفت‌وگوهایی که انجام شد، ۵۰ موتورسوار خود را به نخست‌وزیری رساندند که همگی دارای موتورهای پرشی بودند. راه‌آهن هم پذیرفت موتورها را با قطار مسافربری به اهواز برساند.

هم‌رزمان لبنانی و آموزش شکار تانک

بین نیروهای داوطلبی که همراه شهید چمران می‌جنگیدند، ۲۰ تا ۳۰ نفر لبنانی هم حضور داشتند که همرزم چمران در لبنان بودند و با او به ایران آمده بودند. این نیروها هم با متجاوزان عراقی می‌جنگیدند هم به نیروهای مردمی آموزش تاکتیک و شکار تانک با آرپی‌جی می‌دادند. یکی از این افراد، علی عباس بود که شکار تانک حین موتورسواری را به موتورسوارها آموزش داد. با رسیدن سومین روز جنگ، سه نفر از این نیروهای لبنانی حین شکار و انهدام چند تانک دشمن، به شهادت رسیدند.

اشغال سوسنگرد و نقش آرپی‌جی زن‌ها

شهید چمران، اشغال سوسنگرد را خطر و تهدیدی برای اهواز می‌دانست. به همین دلیل گروهی از نیروهای جنگ‌های نامنظم را برای پدافند به سوسنگرد برد که سیدابوالفضل کاظمی هم بین آنها بود. کاظمی در آن مقطع به قول خود اوستای آرپی‌جی شد و آن‌قدر آرپی‌جی شلیک کرد که از گوش‌هایش خون جاری می‌شد. شهید چمران نیز در این درگیری‌ها به‌شدت فعال بود و لحظه‌ای آرپی‌جی شلیک و لحظه‌ای دیگر با کلاشینکف به‌سمت دشمن آتش می‌کرد.

شکارچیان تانک مدافع سوسنگرد

در جریان شکار تانک‌های مهاجم که قصد اشغال سوسنگرد را داشتند، یکی از موتورسوارها مورد اصابت گلوله مستقیم توپ تانک قرار گرفته و پیش چشمان کاظمی تکه‌تکه شود. حدود یک‌چهارم تانک‌های مهاجم توسط موتورسواران در حال حرکت شکار شدند و نتیجه شکار تانک‌ها این بود که مدافعان سوسنگرد برای اولین‌بار صاحب سلاح دوشکا شدند. در این میان کاظمی مجروح و به سوسنگرد منتقل شد، نیروهای کمکی سپاه رسیده و با همکاری ارتش، جلوی سقوط سوسنگرد را گرفته بودند. عکس‌العمل مدافعان و حاضران در صحنه حفظ سوسنگرد، به‌روایت کاظمی، صلوات فرستادن و کف‌زدن بوده است.

زاویه‌دید

سیدحسن سوژه‌ای شگفت‌انگیز برای آثار هنری

«گلعلی بابایی» معتقد است قالب‌های هنری گوناگون می‌تواند بستر مناسبی برای روایت حیات پربرکت شهید راه قدس باشد

فاطمه رستمی
گروه فرهنگ و هنر

پس از شهادت شهید «سیدحسن نصرا...»، دبیرکل حزب‌ا... به دست رژیم غاصب صهیونیست، اهالی فرهنگ و هنر که همیشه نسبت به مسائل محور مقاومت، حساسیت و دقت نظر خاصی داشته‌اند، در نوع خود درمورد جایگاه حزب‌ا... در تحقق آزادی قدس شریف و پیروزی‌های چشمگیر جریان مقاومت در دهه‌های اخیر، نکات ارزنده‌ای را یادآوری کردند. بعد از سخنرانی رهبر معظم انقلاب اسلامی در پی شهادت دبیرکل حزب‌ا... و تاکید ایشان بر جنگ شناختی‌ای که اسرائیل و هم‌پیمانان آن به‌راه انداخته‌اند، به‌نظر می‌رسد تولید محتوای مرتبط با مقاومت و روشنگری در خصوص جنایات اسرائیل، اهمیت دوچندانی یافته و لازم است با بینش و روش‌های نوینی متناسب با اهداف استعمارگران غربی، در این جنگ ترکیبی حاضر شویم. برای بررسی رابطه ادبیات پایداری با حزب‌ا... در شرایط کنونی همچنین موضع و واکنش عرصه فرهنگ و هنر در این روزها، با گلعلی بابایی، نویسنده و پژوهشگر ادبیات پایداری گفت‌وگویی داشته‌ایم.

احمد متوسلیان، سیدحسن نصرا... و پادگان امام علی(ع)

بابایی در رابطه با نقش محوری شهید نصرا... در خط مقدم جبهه مقاومت ملت‌های غرب آسیا و وجهه جهانی و موثر آن شهید بزرگوار، در مورد این چهره برجسته عنوان کرد: به‌نظر می‌رسد برای ارائه پاسخ متقن به این پرسش؛ اول باید نیم‌نگاهی داشته باشیم به ماجرای شکل‌گیری جنبش حزب‌ا... در لبنان طی دهه ۱۹۸۰ و قرن میلادی گذشته، تا بعد بتوانیم به نقش‌آفرینی شهید بزرگوار حجت‌الاسلام سیدحسن نصرا... در صحنه سیاست غرب آسیا و جهان امروز وقوف بهتری پیدا کنیم. نویسنده کتاب «کالک‌های خاکی» در همین رابطه توضیح داد: به استناد اقوال متعدد، ایده اولیه تشکیل «گروه حزب‌ا...» به خرداد ۱۳۶۱ (ژوئن ۱۹۸۲) برمی‌گردد. بعد از تهاجم ارتش صهیونیستی به لبنان و محاصره شهر بیروت، رزمندگانی از نیروهای مسلح ایران با عنوان قوای محمد رسول‌ا...(ص) به فرماندهی احمد متوسلیان به سوریه و لبنان اعزام شدند. هرچند به دلایلی این نیروها در هیچ عملیات نظامی شرکت نکردند، اما حاج‌احمد با انتخاب پادگانی متروکه در «دره جنتا» در شرق لبنان با هدف آموزش و سازماندهی جوانان لبنانی، زمینه تشکیل یک گروه نظامی منسجم را فراهم آورد. اسم آن پادگان را هم گذاشتند پادگان امام علی(ع). از جمله نفراتی که در آغاز فعالیت پادگان امام علی(ع) در آن‌جا آموزش نظامی را فرا گرفتند؛ شهیدان سیدعباس موسوی و سیدحسن نصرا... بودند. بعد از آن، مشخصا از سال ۱۹۸۵میلادی (۱۳۶۴) و با اعلام موجودیت رسمی سازمان موسوم به «حزب‌ا... انقلاب اسلامی در لبنان»، شورای مرکزی، شیخ صبحی طفیلی را به‌عنوان دبیر کل این گروه منصوب کرد.

سید شهید و پایان ۱۵ سال جنگ داخلی لبنان

به‌گفته بابایی، بعد از پنج سال، سرانجام در پاییز ۱۹۹۰میلادی (۱۳۶۹) شیخ صبحی طفیلی از دبیرکلی برکنار و حجت‌الاسلام سیدعباس موسوی به‌عنوان دبیرکل جدید، توسط شورای مرکزی حزب انتخاب شد. مدت دبیرکلی موسوی حدود یک‌سال بیشتر نبود و در فوریه ۱۹۹۲ میلادی (بهمن ۱۳۷۰) در جریان حمله هلی‌کوپترهای اسرائیل، ایشان به‌همراه همسر و پسر خردسالش به‌شهادت رسید. از مارس ۱۹۹۲ میلادی (اسفند ۱۳۷۰) همان شورا، سیدحسن نصرا... را به دبیرکلی حزب منصوب کرد. در سال ۱۹۹۱ میلادی امضای قرارداد صلح طائف میان سران و طرف‌های درگیر جنگ داخلی لبنان، به این جنگ ۱۵ساله خاتمه بخشید.

وی ادامه داد: بعد از برکناری صبحی طفیلی از دبیرکلی حزب‌ا...، پسوند نام این گروه هم، از «انقلاب اسلامی در لبنان» به «مقاومت اسلامی در لبنان» تغییر یافت.

مقاومت اسلامی نقطه شکوفایی «حزب‌ا...»

سیدحسن نصرا... از هنگام انتصاب تا زمان شهادت، به مدت ۳۲ سال مسئولیت دبیرکلی حزب‌ا... لبنان را به‌عهده داشت. نکته دیگری که باید مورد توجه واقع شود، این است که ساختار تشکیلات حزب‌ا... شامل دو سازمان اصلی و عمده است: اولین سازمان حزب‌ا... است؛ شاخه سیاسی که دبیرکل آن توسط شورای مرکزی و به‌مدت مشخص تعیین می‌شود و کلیه مناسبات سیاسی درون حزبی و ارتباط با سایر جریانات سیاسی لبنان و منطقه را شخص دبیرکل به‌عهده دارد و دومین سازمان، مقاومت اسلامی یا همان شاخه نظامی حزب که فرمانده عالی نظامی آن موسوم به «قائد جهادی» از سوی دبیرکل حزب تعیین می‌شود.

نویسنده کتاب «بدون مرز» اضافه کرد: تمامی فعالیت‌های نظامی و امنیتی حزب در لبنان، مشخصا بعد از درگیری‌های محور مقاومت در شرق لبنان، سوریه و عراق با مسلّحین تکفیری توسط مقاومت اسلامی انجام گرفته است. درواقع دوران دبیرکلی شهید بزرگوار سیدحسن نصرا...، به‌منزله بالاترین نقطه شکوفایی و درخشش «حزب‌ا...» در صحنه سیاسی- نظامی لبنان و حتی غرب آسیا محسوب می‌شود. طوری‌که اوج هنرنمایی شهید سیدحسن نصرا... درطول دوران مسئولیتش را می‌توان در مقاطعی همچون آزادسازی جنوب لبنان در ژوئن ۲۰۰۰ میلادی (خرداد ۱۳۷۹) و جنگ ۳۳ روزه، در تابستان ۲۰۰۶ میلادی (۱۳۸۵)، مبارزه قدرت‌مندانه ده‌ساله اخیر رزمندگان حزب‌ا... با تکفیری‌های تحت حمایت آمریکا در شرق لبنان، سوریه و عراق مشخص کرد.

ساختار منسجم حزب‌ا...

این پژوهشگر در پاسخ به این پرسش که پس از شهادت سیدمقاومت، آیا راه و عملکرد محور مقاومت تغییری خواهد کرد، عنوان کرد: از آنجاکه جنبش حزب‌ا...، یک مجموعه کامل، برخوردار از حمایت اکثریت اقوام و طوائف لبنانی و دارای ساختار تشکیلاتی بسیار منسجم است، لذا تغییر مدیریت نمی‌تواند خللی در انجام ماموریت‌ها و عملکردهایش ایجاد کند. وی افزود: کما این‌که پس از شهادت سیدعباس موسوی و روی کار آمدن سیدحسن نصرا...، نه‌تنها راه و روش حزب‌ا... عوض نشد و بازده عملیاتی آن پایین نیامد، بلکه بهتر هم شد.

برش

بازنمایی شهید نصرا... در هنر و ادبیات

نویسنده کتاب «نقطه رهایی» در مورد نقش ادبیات پایداری و دینی که باید به محور مقاومت و شهدای این راه ادا کند، بیان کرد: این یک واقعیت ملموس و قابل اعتناست که راز ماندگاری هر رویداد مهم یا شخصیت موثر در حافظه جمعی مردمان، در گرو قرارگرفتن آن واقعه و شخص در قالب‌های متنوع ادبیات و هنر است. بر همین مبنا، شهید بزرگوار سیدحسن نصرا... هم به‌پشتوانه دریایی بی‌کران از ماجراهای شگفت‌انگیز دوران حیات پربرکتش، می‌تواند موضوع بسیاری از قالب‌های هنری، اعم از رمان، داستان کوتاه، شعر، فیلم‌ها و سریال‌های مستند و داستانی باشد. بابایی خاطرنشان کرد: از این‌رو، برا هالی فهیم ادب و هنر کشورمان فرض است که برای ماندگاری و ترویج یاد، نام و مرام این بزرگ‌مرد مذهبی- سیاسی استکبارستیز و بی‌نظیر زمانه ما در بین نسل جوان کنونی و نسل‌های آینده ایران، به تولید آثار متنوع و جذاب اقدام کنند.